

Britt Steiner

046-3596398

britt.steiner@lund.se

Kommunstyrelsen

Utemiljö vid skolor i Lunds kommun

Sammanfattning

Byggnadsnämnden och servicenämnden har översänt ett förslag till Utemiljö vid skolor i Lunds kommun – råd och riktlinjer till kommunstyrelsen för yttrande till miljönämnden, barn och skolnämnden, tekniska nämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, LKF, kommunala funktionshinderrådet samt kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens föreslås yttra sig i enlighet med upprättat förslag.

Beslutsunderlag

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 12 december 2019

Förslag till yttrande den 9 januari 2020

Servicenämndens beslut den 18 september 2019 § 70

Byggnadsnämndens beslut den 22 augusti 2019 § 14

Förslag till Utemiljö vid skolor i Lunds kommun

Barnets bästa

Nämnderna gör följande analys i ärendet: Skolgårdar som möter barns behov bidrar till bättre hälsa och lärande för barn. Det är samtidigt av vikt för dagens barn och ung-domar, vilka är morgondagens vuxna, att dagens stadsplanering och samhällsbyggnad är långsiktigt hållbar och hanterar målkonflikter på ett strategiskt och övervägt sätt.

Ärendet

Förslaget till *Utemiljö vid skolor i Lunds kommun* är råd och riktlinjer som är framtaget i samarbete mellan stadsbyggnadskontoret, barn- och skolförvaltningen samt serviceförvaltningen.

Förslaget ska ge en samlad bild av hur kommunen ska arbeta med planering, utformning och upprustning av skolgårdar inom Lunds kommun. Förslaget omfattar också två framtagna *Skolgårds-faktorer* för skolor i Lunds kommun. Skolgårdsfaktorerna är verktyg för att göra bedömningar kring kvaliteten på en skolgård. Ambitionen är att skapa

2019-12-12

Diarienummer

KS 2019/0714

tillräckligt stora och kvalitativa utemiljöer som möter elevernas behov och bidrar till en god hälsa och bra lärandemiljö.

De kommundemensamma råd och riktlinjerna för utemiljön vid skolor förväntas säkerställa en effektiv process som tillvaratar olika intressen och vara en hjälp i att hitta konstruktiva och välavvägda, långsiktigt hållbara lösningar. Parallellt med frågan om friytans storlek har också fokus ökat på frågan om hur gårdarna utformas och hur god kvalitet ska skapas för barnen och lärandemiljön. "

De föreslagna råden och riktlinjerna enligt Utemiljö vid skolor i Lunds kommun innebär i korthet följande:

De ytmått som anges i förslaget till råd och riktlinjer för utemiljöer till skolor, föreslås användas som en första utgångspunkt i tidiga planeringsskeden. De framtagna skolgårdsfaktorerna är tänkta att användas som en hjälp för att värdera ytan, hur ytorna ska användas och disponeras samt vad som krävs för att hålla en god kvalitet.

Dialog mellan berörda förvaltningar ska finnas såväl i tidiga planeringsskeden, som under planeringens olika faser fram till förvaltningsskede. Avvägningar som gjorts som påverkar elevernas utemiljö ska dokumenteras under processens gång.

Förslaget till utemiljö för Lunds skolor anger följande avseende skolgårdens storlek i förhållande till antalet elever.

- Upp till 360 elever gäller 30 m²/elev årskurs F-6
- Mellan 361 elever och 480 elever gäller 25 m²/ elev årskurs F-6
- För det antal elever från 481 och uppåt gäller 20 m²/elev årskurs F-6
- Årskurs 7-9 har en friyta på 15 m²/elev och bör inte minska mer vid stora skolor. För gymnasiet räknas ingen yta per elev, men stora skolor över 800 elever bör ha en friyta på minst 3000 m².

Nämnderna föreslår att stadsbyggnadskontoret får uppdraget att ansvara för revideringar och att uppdatera dokumenten vid behov. Uppdateringar och revideringar föreslås anmälas till samtliga berörda nämnder och för det fall att ändringarna är av större eller mer genomgripande slag kan ny politisk behandling krävas. Detta ska dock inte vara fallet avseende de mindre justeringar som kan behöva ske fortlöpande. Byggnadsnämnden och servicenämnden föreslår att riktlinjerna ska antas av kommunfullmäktige.

2019-12-12

Diarienummer

KS 2019/0714

Kommunkontorets beredning

Kommunkontoret delar bedömningen att det är bra med gemensamma planeringsunderlag för att skapa samsyn på kvalitets- och ytkrav. Förslaget till råd och riktlinjer för utemiljön vid skolor kan bli ett bra stöd för att säkerställa en effektiv process som tillvaratar olika intressen och vara en hjälp i att hitta konstruktiva och välavvägda, långsiktigt hållbara lösningar. Ytkraven är jämförbara med de krav som andra kommuner i Lunds storlek ställer. Kommunkontoret menar dock att det är viktigt att riktlinjerna inte skapar begränsningar.

Förslaget innehåller en mängd hänvisningar till nationella råd och riktlinjer och till kommunala beslut. Dokumentet är däremot otydligt i vilken funktion riktlinjerna har för kommunen.

(Byggnadsnämnden beslutar om vilken gräns för skolgårdsfaktorn, samt vilka andra faktorer som behöver vägas in för att uppnå Plan- och bygglagens krav på tillräcklig friyta i samband med bygglov i det enskilda fallet.) Det saknas även en bedömning av de ekonomiska konsekvenserna av olika ytmått.

Kommunkontoret ställer sig tveksam till förslaget att kommunfullmäktige ska anta riktlinjerna samt förslaget att stadsbyggnadskontoret ska ha ansvar för att göra revideringar.

Enligt program för styrning ska kommunfullmäktige anta program, policyer och planer. Kommungemensamma riktlinjer ska antas av kommunstyrelsen och nämndspecifika av respektive styrelse eller nämnd. Utifrån detta menar kommunkontoret att riktlinjerna bör antas av kommunstyrelsen, som har det ekonomiska helhetsansvaret, alternativt av utbildningsnämnden och barn- och skolnämnden, som har ansvaret för en skolmiljö för eleverna samt den pedagogiska inriktningen. Riktlinjerna för utemiljön i skolan kan med fördel ingå i de standardlokalprogram som används i lokalinvesteringsprocessen.

Kommunkontoret gör även bedömningen att enskilda förvaltningar inte har möjlighet att göra ändringar i dokument som fastställts av ansvarig nämnd eller kommunfullmäktige. Ansvarig nämnd måste ges det fulla politiska ansvaret vilket innebär att revideringar och förändringar måste antas av ansvarig nämnd.

Ekonomiska konsekvenser

Skolgårdars kvalitets- och ytkrav har betydelse för kommunens bygg- och driftskostnader. Riktlinjerna saknar bedömning av de ekonomiska konsekvenserna.

2019-12-12

Diarienummer

KS 2019/0714

Kommunkontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att yttra sig i enlighet med upprättat förslag.

Christoffer Nilsson
kommundirektör

Carin Hillåker
biträdande kommundirektör

Beslut expedieras till:

byggnadsnämnden, servicenämnden, utbildningsnämnden, barn- och skolnämnden